

РОЗМАЇТТЯ ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНІХ АНТРОПОНІМІВ У РОМАНІ Ю. СТАНИНЦЯ «СУСІДИ»

Анотація. У статті розглянуто природу, стилістичні функції літературно-художніх антропонімів та їх значення для створення національно-регіонального колориту. Предметом лінгвістичного аналізу стали власні назви у творах закарпатського письменника Ю. Станинця.

Ключові слова: діалектний варіант антропоніма, літературно-художній антропонім, стилістична значущість, національно-регіональний колорит.

Літературно-художній світ Ю. Станинця дедалі більше приковує до себе увагу і читачів, і науковців. Скарбниця Станинцевого слова є каталізатором морального, естетичного, правдивого. Саме мова письменника стала засобом здатним оживлювати події. Осердя мови творів Ю. Станинця – власні назви, які у кожному творі мають своєрідну систему і виступають мовними знаками національної і регіональної культури.

Мета нашого дослідження – описати антропонімійну систему роману Ю. Станинця «Сусіди», здійснити функціонально-стилістичний аналіз антропонімів, визначити їх значення у мовній структурі твору.

Основні критерії функціонування діалектних літературно-художніх антропонімів розглянуто у працях Л. О. Белея, Ю. О. Карпенка, Л. М. Полюги, Т. В. Немировської, А. І. Вегеш, О. В. Лавер, О. Р. Сколоздри та ін. Літературно-художній антропонімікон закарпатських письменників став об'єктом досліджень А. І. Вегеш «Літературно-художні антропоніми у творах Івана Чендея», О. М. Чижмар «Специфіка літературно-художньої антропонімії роману М. Томчания «Жменяки»», Л. М. Щоки «Діалектика національного та регіонального в онімній семантиці літературно-художніх антропонімів І. Чендея» та ін.

Письменицька діяльність Ю. Станинця припадає на період становлення і утвердження національної думки на Закарпатті. Митці, які жили на українських землях, що входили до складу Польщі, Румунії, Чехословаччини, використовували у своїй діяльності здобутки світової літератури, вони творили без політичного тиску, як це було в Радянській Україні. Це ж стосується і літературно-художньої антропонімії як складової художнього твору. Л. О. Белей стверджує, що «літературно-художня антропонімія 30-х років Ф. Потушняка, В. Гренджі-Донського, Ю. Станинця, О. Маркуша, П. Міговка та інших підтвердила, що принципи творення нової української літературно-художньої антропонімії остаточно утвердилися й на Закарпатті, збагативши українську загальнонаціональну літературно-художню антропонімію багатьма колоритними ЛХА» [2, с. 123].

Твори Ю. Станинця – це соціально-психологічні етюди, оповідання, повісті, роман, це

виразні і правдиві картини селянського життя, вміло відтвореного засобами мови. «Саме життя показало мені, що я маю писати, про кого і як...», – зауважує письменник в «Автобіографії» [Цит. за: 7, с. 10]. Колоритні зразки закарпатської говірки майстерно вкладені в уста персонажів надають художньої довершеності і неповторності творам письменника. Події вже столітньої давнини оживають і промовляють до сучасного читача, бо проблеми, які порушує письменник актуальні і сьогодні.

У романі «Сусіди» автор розкриває події закарпатського села 10 – 20 років ХХ ст.: побут, звичаї, соціально-економічні і національні проблеми. Дослідники творчості Ю. Станинця наголошують, що твір «Сусіди» – це «перший соціально-побутовий роман в закарпатоукраїнській літературі», «реалістичний соціально-побутовий роман з елементами етнографізму, моралізаторства та психологізму» [8, с. 12]. Роман справді багатогранний. Вражає велика кількість персонажів і кожен персонаж має назву.

Юрій Іванович в «Автобіографії» неодноразово наголошує про те, що образами його творів є живі люди, між котрими письменник жив і працював. Прототипами головних героїв роману стали рідний батько та тітка письменника: «Я їх створив такими, якими вони і є, якими я знав батька і тітку... Та я з них хотів зробити таких типів, якими мають бути люди, котрих я собі уявляю. В сім'ї і між людьми, в праці і боротьбі... Людина і в літературі мала стати типом мого народу. Характер окремої людини мав бути показним для загалу, я старався показати, що може трапитися з людиною будь-якого народу. Я хотів мати якийсь дороговказ для загалу, але в побуті нашому, народному, це мало дихати вітром Карпат, запахом садів і виноградом закарпатським. Мені хотілось показати суттєве для нас в особі однієї людини, в способі її життя і її боротьбі зі злом» [9, с. 608 – 609].

Ю. Станинець у спогадах згадує батька як надзвичайно чуйну людину, доброго господаря, який вмів прощати і допомагати: «Я гордий за те, що є сином такого батька» [9, с. 545]. У романі «Сусіди» головний герой також добросердечний, але насамперед це вольова людина, він вмів шукати правду і відстоювати її. І головні герої, і інші пер-

сонажі справді дихають «вітром Карпат», і важливу роль у цьому виконали, крім інших мовних засобів, вдало відібрані з закарпатського антропонімікону власні назви. Справжнє ім'я батька – Іван Станинець, ім'я головного героя – Юра Станчук.

Ім'я *Юрій* – стало знаковим для творів письменника, бо цим іменем названо багато саме головних героїв, наприклад, *Юра Попадинець* у «Червоній йонатаночці», *Юра Чорний* у повісті «Юра Чорний» і *Юра Станчук* у романі «Сусіди». Очевидно, що ім'я *Юра* у художню прозу автора потрапило з родинного джерела: сам письменник – *Юрій*, його дід по матері – *Юрій Чейпеш-Кляпчук*, *Юра Кляпчук*. Одночасно Ю. Станинець як священник міг керуватися християнським календарем імен. Ім'я *Юрій* походить від *Георгій*, що в грецькій має значення «хлібороб» [Белей, с. 97, 132]. Це ім'я здавна належить до найбільш популярних серед українців і серед закарпатців [5, с. 200]

П. П. Чучка виводить походження прізвищ *Станчук* від антропонімів *Станко*, *Станча* або *Станч* [Чучка Пр, с. 531–532]. Прізвища *Стан*, *Станинець*, *Станич*, *Станислав*, *Станко*, *Станкович*, *Станкулич* поширені у різних районах Закарпаття, зокрема і в тих, де жив і працював письменник. Однак *Юрій* Іванович вибирає для головного героя саме прізвище *Станчук*, яке невдовзі стало псевдонімом автора [9, с. 542]. Статистичний аналіз антропонімів з роману показує, що Ю. Станинець надавав перевагу саме прізвищам з суфіксами -ук, -чук.

Для епічних полотен характерно, якщо епізодичні персонажі залишаються без імені, однак у романі «Сусіди» назву має кожен. Ю. Станинець використав традиційні для Закарпаття форми імен, прізвищ та інших онімів і таким способом увиразнив, індивідуалізував кожен образ, водночас доповнивши українську літературно-художню антропонімію численними варіантами закарпатських антропонімів.

У романі ми зафіксували 22 прізвищ із суфіксом -ук, -чук з різними твірними основами: а) відіменні: *Станчук*, *Тонійчук*, *Терентюк*, *Теренчук*, *Гаврильчук* (*Гаврилчук*), *Іваничук*, *Юранчук*, *Поланчук*, *Федорчук*, *Петрачук*, *Андрачук*, *Дочинчук*; б) відапелятивні: *Волощук*, *Бородавчук*, *Кляпчук*, *Чорнюк*, *Кобринчук*, *Молдавчук*; в) відтопоніміне: *Тернавчук*; г) прізвища, походження твірної основи яких має кілька версій: *Майданчук*, *Мочарчук* (*Мочарці*), *Тернайчук*.

Майже половина прізвищ із роману «Сусіди» повністю співпадає з прізвищами у словнику П. П. Чучки: *Андрачук* [Чучка Пр, с. 37], *Волощук* [Чучка Пр, с. 124], *Тернавчук* [Чучка Пр, с. 549], *Майданчук* [Чучка Пр, с. 355], *Молдавчук* [Чучка Пр, с. 395], *Федорчук* [Чучка Пр, с. 571], *Петрачук* [Чучка Пр, с. 441]. Однак більша частина прізвищ у романі відрізняється від прізвищ, зафіксованих П. П. Чучкою, і відрізняються саме суфіксом

-ук, -чук: твірні основи однакові, але у романі Ю. Станиця прізвища послідовно містять суфікс -ук, -чук, а в словнику П. П. Чучки прізвища з такими ж основами мають інші суфікси, або без суфіксів. Наприклад: *Бородавчук* [10, с. 109] – *Бородавчак* [Чучка Пр, с. 84]; *Мочарчук* [10, с. 101] – *Мочарник*, *Мочарко* [Чучка Пр, с. 400]; *Тонійчук* [10, с. 305] – *Тоній* [Чучка Пр, с. 556]; *Терентюк* [10, с. 222], *Теренчук* [10, с. 168] – *Терента* [Чучка Пр, с. 548], *Терентяк* [Чучка Пр, с. 548]; *Дочинчук* [10, с. 173] – *Доча*, *Дочин*, *Дочинець* [Чучка Пр, с. 207]; *Тернайчук* [10, с. 168] – *Тернай* [Чучка Пр, с. 549]; *Кляпчук* [10, с. 112] – *Кляп* [Чучка Пр, с. 263]; *Чорнюк* [10, с. 174] – *Чорняк* [Чучка Пр, с. 612]; *Кобринчук* [10, с. 193] – *Кобрин* [Чучка Пр, с. 271]; *Гаврильчук*, *Гаврилчук* [10, с. 279] – *Гавриль* [Чучка Пр, с. 129]; *Іваничук* [10, с. 145] – *Іваничак* [Чучка Пр, с. 238]; *Поланчук* [10, с. 194] – *Поланчак* [Чучка Пр, с. 459].

Власна назва *Кляпчук* у словнику П. Чучки відсутнє, але воно справжнє, письменник не змінював його – це прізвище діда *Юрія* Івановича по матері. Ю. Станинець опирався на народно-розмовний антропонімікон, але, як письменник, частково його змінював. Наведені прізвища дають змогу висловити припущення, що Ю. Станинець не дублював народно-розмовні варіанти власних назв, він свідомо формував такий антропонімікон, який міг би якнайкраще репрезентувати особливості антропонімічної системи Закарпаття в контексті українського антропонімікону. П. Чучка зараховує суфікс -ук, -чук до найбільш продуктивних прізвищевих формантів, прізвища з -ук, -чук посідають третє місце за кількістю після прізвищ з формантами -як, чак та -ич [Чучка Пр, с. 26]. Особливо багато прізвищ з формантом -ук, -чук серед гуцулів. Це дуже давній український суфікс, він також поліфункціональний, головна його функція – утворювати назву сина від батькового чи материного іменування [Чучка Пр, С. 36 – 37].

В антропонімічній системі української мови прізвища з формантом -ук, -чук посідають друге місце за кількістю, найбільше їх на правобережній Україні у Волинській, Рівненській, Житомирській, Вінницькій, Хмельницькій, Чернівецькій та Івано-Франківській областях. В. В. Німчук на матеріалі багатьох досліджень визначив давність власних і загальних назв з суфіксом -ук, -чук і окреслив час і місце їх першої фіксації, а саме XV – XVI ст. на Закарпатті, в Галичині, на Волині, Житомирщині, Київщині, Черкащині, в деяких регіонах Білорусії і Росії [6, с. 209]. Мовознавець також звернув увагу на високу продуктивність суфікса у закарпатських верхньоборжавських говірках, у яких зазначені суфікси вживаються для творення назв молодих істот, здрібнених предметів [6, с. 201]. Діалектний матеріал, історичні писемні пам'ятки, ареал поширення дають змогу вважати прізвищевий формант одною з основних ознак українського антропонімікону [6, с. 209]. Українські письменники вико-

ристовують цей словотворчий засіб для надання власним назвам соціальної і національної значущості [1, с. 23; 2, с. 48]. У романі «Сусіди» прізвища з формантом -ук, -чук стали мовним засобом вираження національної значущості.

Національно-регіональний фон утворюють також родичівські прізвиська (патроніми, метроніми і андроніми) з посесивними суфіксами -ів, -ова (-ева), які становлять в романі «Сусіди» другу за кількістю групу. На відміну від прізвищ, родичівські прізвиська супроводжуються іменами чи словом *син*. Наприклад:

– патроніми, утворені від прізвищ: *Костаків Петро* [10, с. 288], *Василь Мельників* [10, с. 36], *Іван Мельників* [10, с. 305], *Юра Волошинів*, *Федір Мельників* [10, с. 279], *Кудреїв Мигаль* [10, с. 87], *Юранчуків Мигаль* [10, с. 305], *Левців Василь* [10, с. 93], *Станчуків Іван*, *Станчуків Юра* [10, с. 97], *Василь Гаврилків* [10, с. 126], *Юра Дочинців* [10, с. 118], *Федір Мочарків* [10, с. 164], *Грункового син* [10, с. 338], *Павлюків син* [10, с. 301];

– патроніми, утворені від імен: *Юра Матійв* [10, с. 39], *Федір Іванків* [10, с. 209], *Петро Іванків*, *Андрій Юриків* [10, с. 118], *Іван Тонійв*, *Петро Гаврилів* [10, с. 214], *Василь Гаврилів* [10, с. 223], *Іван Митрів* [10, с. 302];

– метронім: *Лько Поланин* [10, с. 123];

– жіночі назви за прізвищем чоловіка або батька (патроніми і андроніми): *Станчукова Марта* [10, с. 87], *Марія Чорнюкова*, *Анна Куруцова* [10, с. 161], *Олена Кудрейчикова*, *Марія Польшикова* [10, с. 147], *Марія Ліхтейова* [10, с. 164], *Анна Андращуківа*, *Мельнікова Тора* [10, с. 275], *Анна Чорнюкова*, *Марія Кляпова* [10, с. 211 – 212], *Марія Мочаркова* [10, с. 334], *Марія Лецева* [10, с. 353];

– жіночі назви за іменем чоловіка або батька (патроніми і андроніми): *Марія Лькова* [10, с. 275], *Юла Пилипова* [10, с. 147].

Такі назви в романі доповнюють і увиразнюють етнографічні епізоди: «У Станчука високу, що аж вікон сягає, купу обсіло чоловік може з десять. Запросили *Олену Кудрейчикову*, *Юлу Пилипову*, *Марію Польшикову*. Прийшли радо, а назавтра сидітимуть у *Юли*, а там – в *Олени...*» [10, с. 147].

Суфікс -ів, -ова (-ева) використовують для вираження відношення між найменованою особою та її родичами, для підкреслення належності найменованого до певної родини. П. П. Чучка стверджує, що сфера застосування родичівських прізвищ з суфіксами -ів, -ова (-ева) на Закарпатті дуже широка [11, с. 217, 231]. За допомогою суфікса -ів утворюють патроніми і пропатроніми, він може приєднуватись до чоловічих назв на приголосний і на голосний. Суфікс -ова (-ева) має також високу валентність, приєднується до всіх типів чоловічих особових назв незалежно від їх структури. Специфікою цього суфікса є те, що з його допомогою можуть утворюватися патроніми, пропатроніми і андроніми, і лише з контексту можна точно визначити про кого йде мова про доньку чи

дружину. Наприклад: «...їй [Марті] згадалося, скільки разів вона була тут: *Анні Андращуківій*, *Марії Льковій*, *Мельніковій Тері* рвала тут барвінок на вінок» [10, с. 275]. У цьому уривку йде мова про дочок *Андращуківа*, *Лька*, *Мельніківа*.

П. П. Чучка помітив особливу ознаку жіночих родичівських прізвищ – здатність виражати експресивність: «У стилістичному відношенні прізвиська з суфіксом -ова (-ева) є нейтральними, але в поодиноких селах центральних та східних районів Закарпаття вони сприймаються як щось вище, культурніше» [11, с. 231]. Така здатність – бути засобом вираження шанобливого ставлення – майстерно розкрита у різних епізодах, зокрема у роздумах головної героїні про своє майбутнє після весілля: «Що це? Вона хоче бути нічєю, тільки його *Петровою*, вона стільки перетерпіла за все це, а тепер щось її хвилює. Чи все те, що вона має пережити, чи те, що вона має лишити батька, матір та хату, охоплену з усіх боків горіхами, яблунями, розлогою шовковицею, тим рядом слив за хатою і тим гарним лісом, який досягає до хати своєю довгою ранньою тінню? Там, у Петра цього не буде, там і такої доброї води немає... [після весілля] вона перебереться в те саме плаття, в якому є тепер, тільки вже не буде *Марта Станчукова*, а *Петрова*» [10, с. 248].

Прізвища з суфіксами -ук, -чук та родичівські назви з формантами -ів, -ова (-ева) органічно вплетені у мовну тканину твору, вони увиразнюють закарпатський антропонімікон і доповнюють концепцію Ю. Станиця про сім'ю, родину, про спадкоємність традицій: «Взагалі Ю. Станинець як прозаїк-духівник переконує читача в тому, що сім'я є першоосновою життя й виховання кожної людини, оберегом духовності, врешті, відмітною рисою української ментальності. Саме у сім'ї формуються найкращі особистісні якості: національна самосвідомість, висока та естетична культура, християнські ідеали та моральні цінності» [10, с. 20].

Щоб якомога ширше представити антропонімічну систему Закарпаття Ю. Станинець використовує й інші варіанти особових назв, типових у тогочасному розмовно-побутовому мовленні закарпатців, а саме:

– імена: *Анця*, *Марійка* [10, с. 92 – 93], *Юла* [10, с. 147], *Мигаль* [10, с. 87], *Митро*, *Митер* [10, с. 107], [Див.: 12];

– словоформи імен: з *Матійом* (норм. з Матієм) [10, с. 39], *Марійко* (норм. Маріє), *Анцьо* (норм. Анно) [10, с. 92 – 93], *Митре* (норм. Дмитре) [10, с. 107];

– андроніми з типовими українськими суфіксами -иха, -ка і закарпатські варіанти з суфіксом -аня: *Кляпчучка* [10, с. 113], *Лищючка* [10, с. 198]; *Пилитиха* [10, с. 253], *Куруциха* [10, с. 154], *Станчиха* [10, с. 260]; *Демканя* [10, с. 233], *Кляпчуканя* [10, с. 165], *Петращуканя* [10, с. 331], *Станчуканя* [10, с. 182];

– прізвища поширені в районах Боржавської долини: *Волошин* [10, с. 104; Чучка Пр, с. 123], *Петрищак* [10, с. 373; Чучка Пр, с. 444], *Юрочко* [10, с. 137; Чучка Пр, с. 641], *Лацкун*, *Мотринець* [10, с. 223 – 224; Чучка Пр, с. 328, 399], *Брич* [10, с. 349; Чучка Пр, с. 90], *Кобрин* [10, с. 351; Чучка Пр, с. 271], *Ракущинець* [10, с. 150; Чучка Пр, с. 471], *Копанський* [10, с. 106; Чучка Пр, с. 282], *Дочинець*, *Дешко*, *Куруцик*, *Панюцик*, [10, с. 326; Чучка Пр, с. 207, 191, 317, 429], *Заріцький* [10, с. 244; Чучка Пр, с. 230].

Привертають увагу прізвища, які утворені шляхом антропонізації апелятивів: *Гоцар* – «фонетичний різновид прізвища Горшар», первісне значення «гончар» [Чучка Пр, с. 157]; *Скотар* – «від апелятива *скотарь* – «той, що займається розведенням скоту», «пастух рогатої худоби» [Чучка Пр, с. 520], *Мельник* – «від загальноукраїнського апелятива *мельник* – *мірошник*» [Чучка Пр, с. 376]. Прізвища *Гоцар*, *Мельник*, *Скотар* називають епізодичних персонажів, репрезентують типові для тогочасного Закарпаття ремесла, збагачуючи таким чином мовну картину твору. Цікавими у цьому плані є апелятиви *бохтар* і *чередар*: *бохтар* – «бохтер – посильний сільської управи: *Давно бохтер ходив з бубном по селу та укликовав усяки новини*» [Сабадош, с. 30]; *чередар* – «від української діалектної особової назви *чередарь* – *пастух, чередник*» [Чучка Пр, с. 602]. Ці апелятиви Ю. Станинець не зафіксував у ролі власних назв, але наділяє їх інформаційно-оцінною значущістю і створює колоритні постаті людей, громадські обов'язки і праця яких у селі потребувала найбільшої відповідальності: «*Бохтар* сього навечірка походив селом та вибубнав: – Даєся всім на знання, ож завтра рано у вісім годин прийде новтарош у канцелярію сільської хижі порцію збирати... Бо ко не заплатить завтра. До тих підуть до хижі, айбо вже з екзакутором, ож далося вам знати завчасу через бубен» [10, с. 352]; «*Іван-чередар* стояв недалеко ... На короткій, блискучій держанці, перекинутий через праве прадавній батіг, тягся за ним по земля вужем...» [10, с. 346].

Закономірно, що у доборі імен Ю. Станинець опирався на народний іменник: антропонімія система роману містить традиційні особові імена, якими користувалися корінні закарпатці до середини ХХ ст.: *Анна*, *Марія*, *Гафія*, *Олена*, *Марта*, *Тора*; *Андрій*, *Петро*, *Іван*, *Василь*, *Федір*, *Пилип*,

Гаврило, *Ілько*, *Михайло*, *Микола* [12, с. 171 – 194]. Як і в реальному житті, особливо популярними у романі стали імена: *Анна*, *Марія*, *Іван*, *Василь*, *Петро*, *Федір* – усі називають по 5 – 8 персонажів. Особливого смислового наповнення набуває ім'я головної героїні *Марта* – «у перекладі з давньоєврейської «господиня, турботлива» [Белей, с. 100]. Це ім'я доповнює поглиблює образ вірної дружини і турботливої господині: «Ось вона золить, зваряє. Все мусить бути чисте, до рубатинки, все має бути скачане і складене до ладу. Раз, що много сього-того треба на весілля, а далі – не лишить вона матір з купами непрагани на поді. Певно, що ні. Хоч вона вже давно постановила, що завжди прийде допомогти матері зваряти і по віддажі, але й хоче лишити все чистим, вимитим, вихареним» [«Сусіди», с. 246].

Отже, здійснивши лінгвістичний аналіз власних назв у романі «Сусіди», можемо зробити наступні висновки про склад і природу літературно-художніх антропонімів. Літературно-художній простір роману «Сусіди» репрезентовано найбільш типовими для Закарпаття пропріальними одиницями: діалектні варіанти імен, родичівські прізвиська, прізвища. Антропонімія система роману налічує близько 160 власних назв, серед них 47 прізвищ, 27 імен, 45 двокомпонентних конструкцій «ім'я + патронім чи андронім», 10 андронімів з суфіксами -иха, -аня, до 20 єврейських власних назв (єврейські власні назви потребують окремого дослідження). Ю. Станинець створив оригінальну систему власних назв, яка стала одним із основних засобів втілення головної ідеї твору – ідеї національної єдності. Як результат маємо яскраві зразки національно значущих літературно-художніх антропонімів. Основним носієм національної значущості виступають прізвища з патронімічним суфіксом -ук, -чук та посесивні конструкції із суфіксом -ів, -ова (-ева). Прізвища з суфіксом -ук, -чук та родичівські прізвиська на -ів, -ова (-ева) становлять найбільшу частину і є фундаментом антропонімічної системи роману «Сусіди». Цим письменник втілює ідею соборності народу і стійку спадкоємність традицій. Народ, який має минуле, не може не мати майбутнього. Отже, реальні власні назви та їх традиційні варіанти в майстерній обробці Ю. Станинця стали засобом вираження національного.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Белей Л. О. Функціонально-стилістичні можливості української літературно-художньої антропонімії ХІХ – ХХ ст. / Л. О. Белей. – Ужгород, 1995. – 119 с.
2. Белей Л. О. Нова українська літературно-художня антропонімія: проблеми теорії та історії / Л. О. Белей. – Ужгород, 2002. – 175 с.
3. Карпенко Ю. О. Літературна ономастика: Збірник статей / Ю. О. Карпенко. – Одеса: Астропринт, 2008. – 328 с.
4. Лавер О. В. Антропонімікон у повістях Г. Хоткевича «Камінна душа» і «Довбуш» як образок до історії Гуцульщини / О. В. Лавер // У силовому полі мови. *Інні Петрівні Ченізі* / Ін-т укр. мови НАН України: упоряди.: Г. В. Воронич. – К.: КММ, 2011. – С. 116 – 122.

5. Лавер О. В. Літературно-художні антропоніми як засіб увиразнення українського регіонального колориту (на матеріалі повісті Ю.Станинця «Юра Чорний») / О. В. Лавер // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія: Мовознавство. – Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, 2017. – Вип. 1 (27)2017. – С.199 – 203.
6. Німчук В. В. Українські прізвища з суфіксами -ук, -чук та етимологічно споріднені утворення / В. В. Німчук // Українська діалектологія і ономастика (Збірник статей). – К.: «Наукова думка». – С. 194 – 210.
7. Ребрик Н. «...Платити мені маєте не сріблом-злотом, а такими почуттями до мене у ваших серцях при читанні цієї книжки, які я мав до вас, коли цю книжку писав...» / Н. Ребрик // Ю. І. Станинець. Червона йонатаночка: Вибрані твори. – Ужгород: Гражда, 2011. – С. 3 – 82.
8. Ребрик Н.Й. Велика правда життя і творчості Юрія Станинця / Н. Й. Ребрик // Станинець Ю.І. Сусіди. Роман: Літературна краєзнавча серія «Люби своє» пам'яті Олекси Мишанича. – Ужгород: Гражда, 2006. – С. 3 – 31.
9. Станинець Ю. І. Автобіографія / Ю. І. Станинець // Станинець Ю. І. Червона йонатаночка: Вибрані твори. – Ужгород: Гражда, 2011. – С. 533 – 617.
10. Станинець Ю. І. Сусіди. Роман: Літературна краєзнавча серія «Люби своє» пам'яті Олекси Мишанича / Передмова Наталії Ребрик. – Ужгород: Гражда, 2006. – 400 с.
11. Чучка П. П. Антропонімія Закарпаття / П. П. Чучка. – Ужгород, 2008. – 671 с.
12. Чучка П.П. Традиційні імена закарпатських українців / П. П. Чучка // Волинь – Житомирщина. Історико-філологічний збірник з регіональних проблем. Випуск 10. – Житомир, 2003. – С. 171 – 194.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Белей – Белей Л.О. Ім'я дитини в українській родині / Л. О. Белей. – Харків: Фоліо, 2011. – 283 с.
- Сабадош – Сабадош І. В. Словник закарпатської говірки села Сокирниця Хустського району / І. В. Сабадош. – Ужгород: Ліра, 2008. – 480 с.
- Чучка Пр – Чучка П. П. Прізвища закарпатських українців: Історико-етимологічний словник / П. П. Чучка. – Львів: Світ, 2005. – 704 + XLVIII с.

Oksana Laver

Different kinds of belle-lettre personage names in the novel of Yuri Stanynets «Neighbors»

Summary. The article is devoted to the nature, stylistic functions of anthroponyms and their role in creating of the national and regional peculiarities. Proper names in the works of the Transcarpatian writer Y. Stanynets are the objective of the linguistic investigation.

Key words: dialect variant of the anthroponym, fiction proper name, stylistic value, national and local peculiarities.

Одержано 25.03.2018 р.

© Лавер О., 2018